
Vaara-Kainuun
TAIDEKANSALLISPUISTO
Vaihettumisvyöhykkeillä -
Kohti Vaara-Kainuun
taidekansallispuistoa
Oulu2026
Euroopan kulttuuri-
pääkaupunki

Mikä on Mustarinda?

Mustarinda-seura ry

Suomi, Kainuu, Hyrynsalmi

628 km Helsingistä

25 km Hyrynsalmen kuntakeskuksesta

Perustettu 2009

Mustarinda-seura ry edistää yhteiskunnan ekologista jälleenrakennusta. Seuran toiminnassa yhdistyvät nykytaide, rajat ylittävä tutkimus, käytännön kokeilut, kasvatus ja yhteisötyö. Toiminta on juurtunut Paljakan luonnonpuiston laidalla Kainuussa sijaitsevaan Mustarinda-taloon.

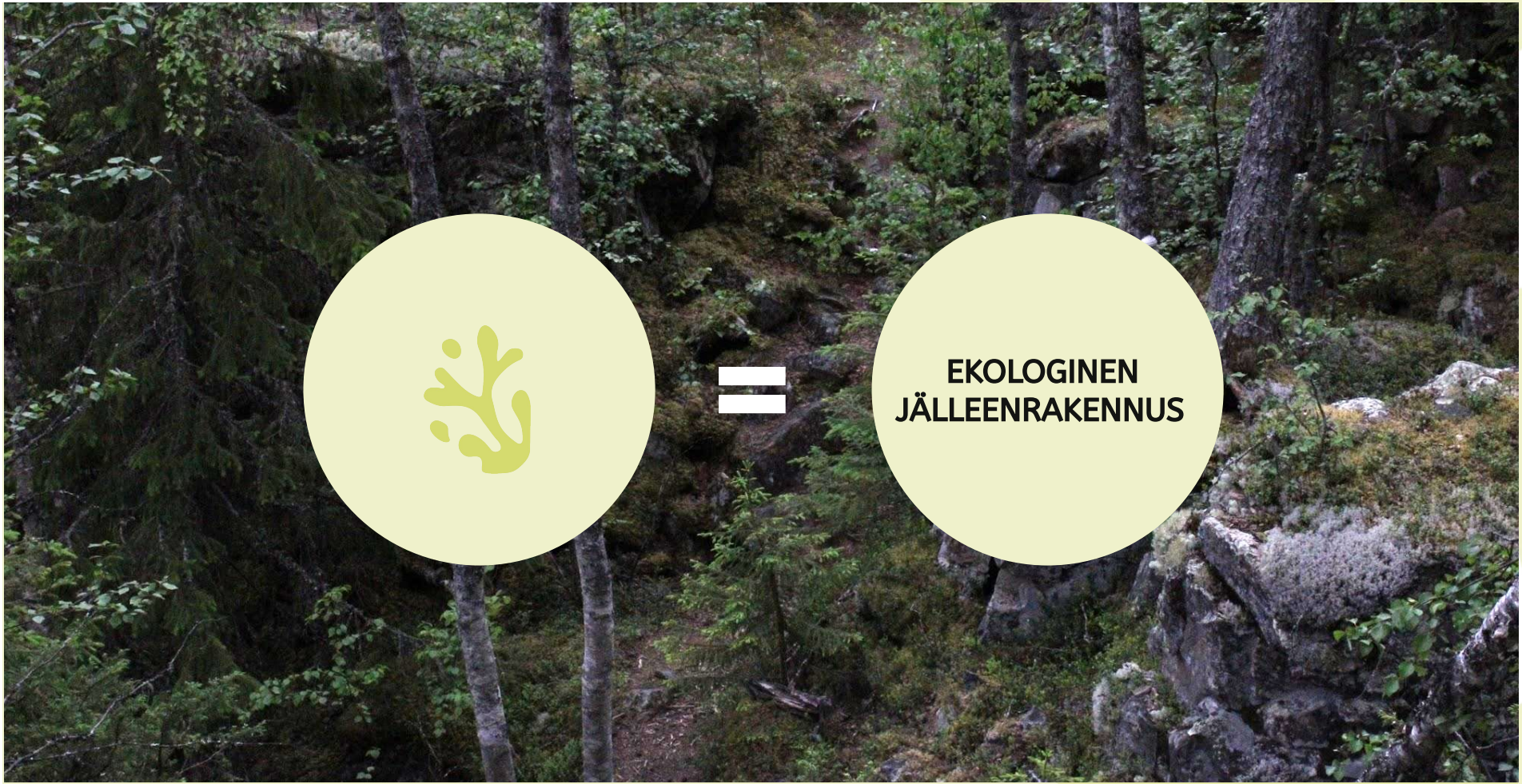
Kuva: Sanna Ritvanen

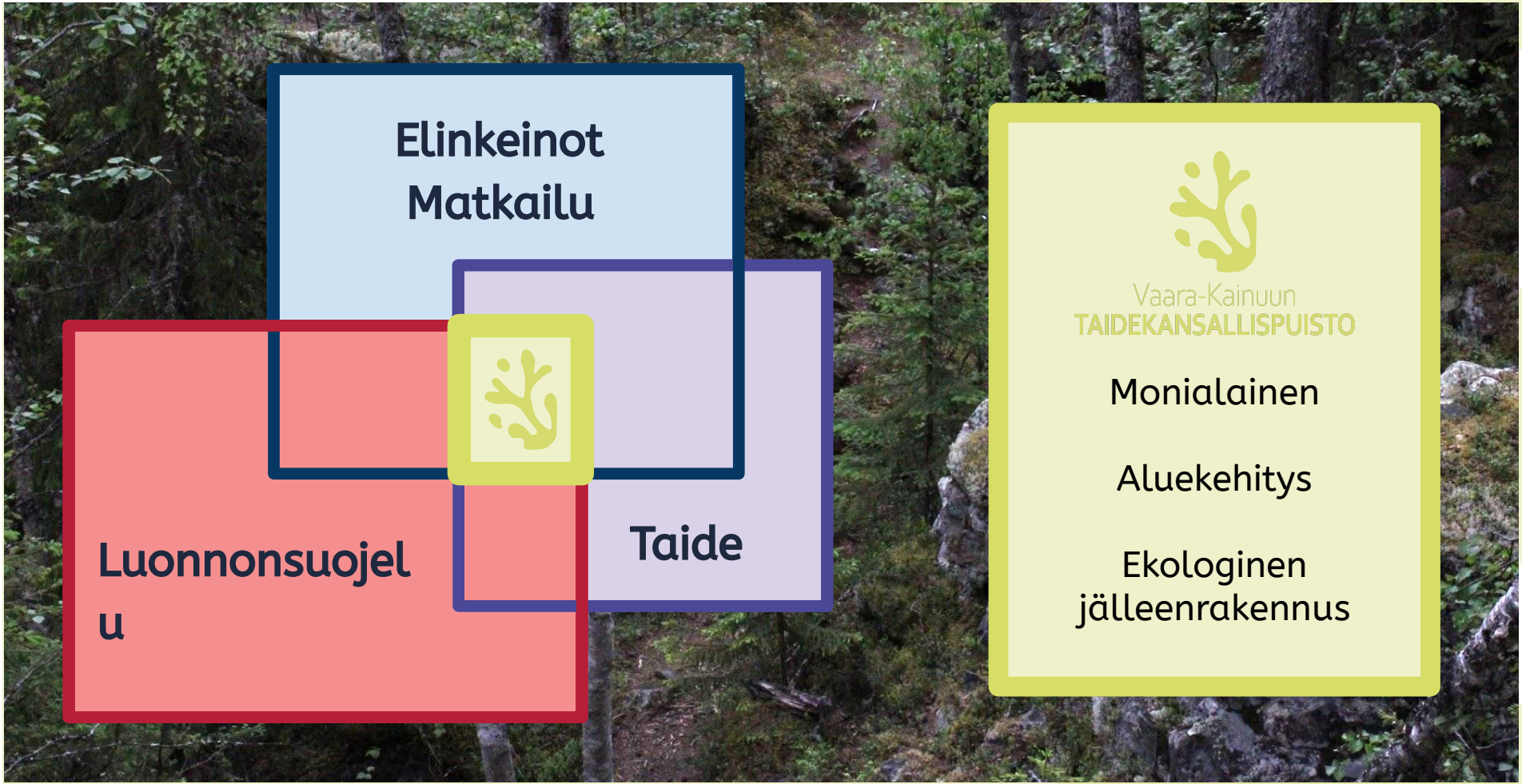
Mikä on...

kansallispuisto

Mikä on Vaara-Kainuun taidekansallispuisto

Ainutlaatuinen, valmisteluvaiheessa oleva hanke, jonka tavoitteena on perustaa maailman ensimmäinen taidekansallispuisto Hyrynsalmen ja Puolangan alueelle Kainuussa. Se yhdistää luonnon, taiteen, kulttuurin, yhteisöllisyyden ja elinkeinot uudella tavalla.

=
EKOLOGINEN
JÄLLEENRAKENNUS

Vaara-Kainuun
TAIDEKANSALLISPUISTO

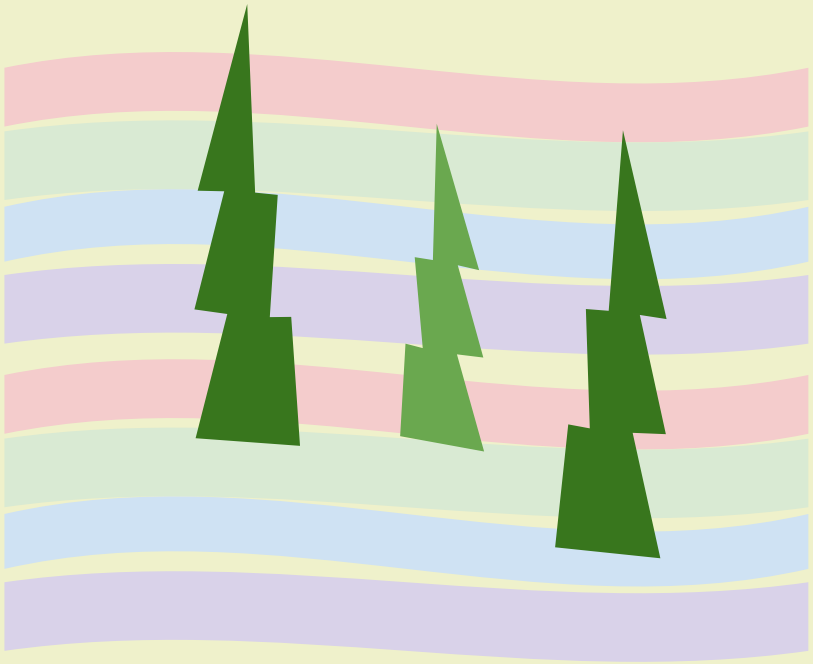
Monialainen

Aluekehitys

Ekologinen
jälleenrakennus

Metsäsuhteet

Lukusuositus: Koneen säätiö, Suuri metsädialogi
https://koneensaatio.fi/metsanpuolella/suuri-metsadialogi/

PAIKALLINEN METSÄSUHDE

METSÄTEOLLISUUS

TUULIVOIMA

DATAKESKUKSET

ELINVOIMAN KEHITTÄMINEN JA RAKENTEELLINEN MUUTOS
(Matkailu ja muut elinkeinot)

(NYKY)TAIDE- JA KULTTUURI (Metsän merkitys ja rooli)

LUONNONSUOJELU (Elämän edellytysten ylläpitäminen)

AKTIVISMI (Kansalaisyhteiskunta)

YHTEISKUNNALLINEN KESKUSTELU (Ekologinen siirtymä)

Metsähallitus

METSÄHALLITUS

- *Valtion liikelaitos*
- ***Maa- ja metsätalous-ministeriön** tulosohjauksessa*
- ***Ympäristöministeriö** ohjaa suojeluun liittyviä hallintotehtäviä*

Liiketoiminta (metsätalous…)

Luontopalvelut

Erävalvonta

\+ Johto ja hallinto

Poliittinen prosessi

Alueelliset asianomistajat

Alustava valmistelu

Materiaalit ja tiedontuotanto ehdotukselle (toteutuuko kriteerit)

ESITYS (alustava)

Ympäristöministeriö

Aloitteen valmistelu

TOIMEKSIANTO SELVITYKSESTÄ

Metsähallitus

ASIANTUNTIJASELVITYS

Esitys hallitukselta eduskunnalle

Päätös

Erityislaki

Mutta mikä on metsä?

Millaista metsää?

Suomessa

6% kasvullisesta metsämaasta suojeltu

30% metsää tulisi suojella

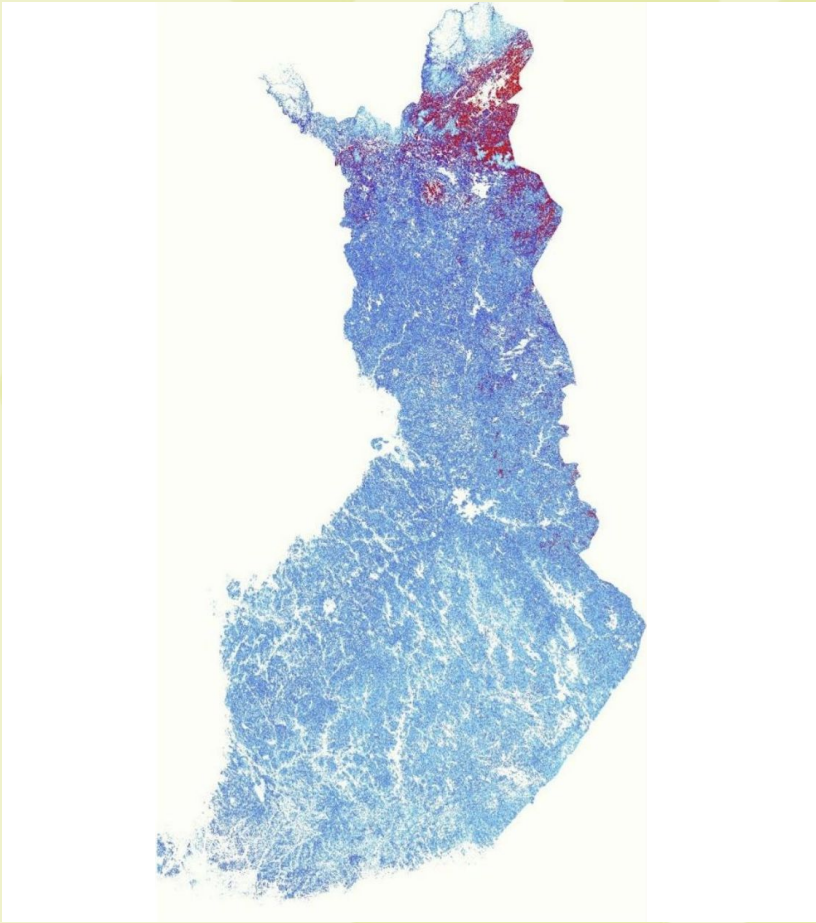
3% metsistä on luonnontilaisia

Kuva: Jukka Eskelinen

Metsien ikä

1	< 50 years
2	51-100 years
3	101-150 years
4	> 150 years

Lähde: Luonnonvarakeskus, 2019

Metsäluonto ja suojelu

Luonnontilaisessa korvessa Puolangan Pihlajavaaralla sijaitseva hakattavaksi suunniteltu Metsähallituksen leimikko. Alue sisältyy TKP aluerajaukseen.

Lähde: Kansallispuistoverkoston Kehittämisraportti 2026, Kuva: Ari Aalto

Globaali ja lokaali

Globaali - Ilmastonmuutos ja sen torjuminen

Lokaali - Luontokato ja luonnonsuojelu

Kuvat: Rooa, Michaela Casková

Monimuotoisuuden tasot ja ekologiset käytävät

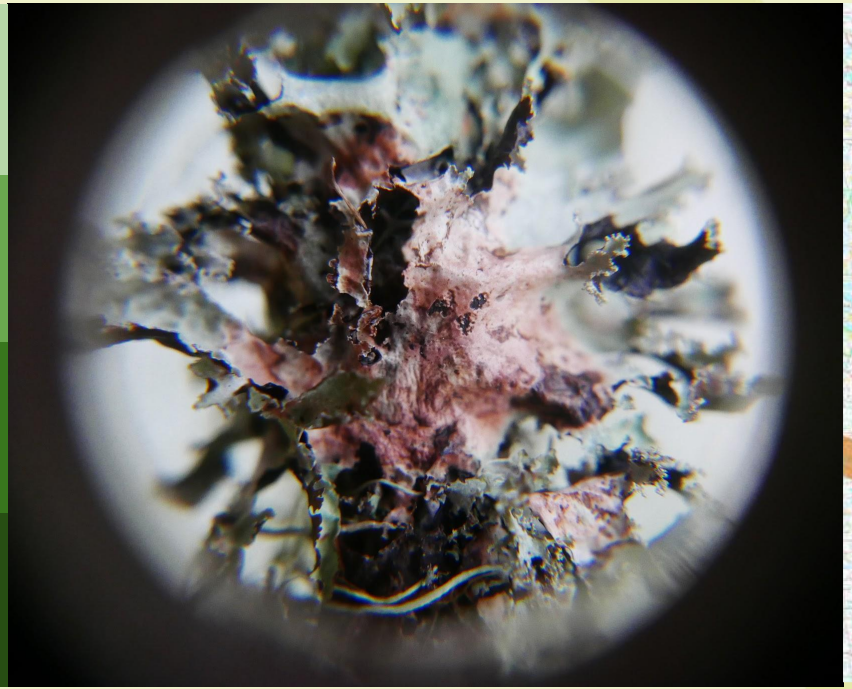
MONIMUOTOISUUS

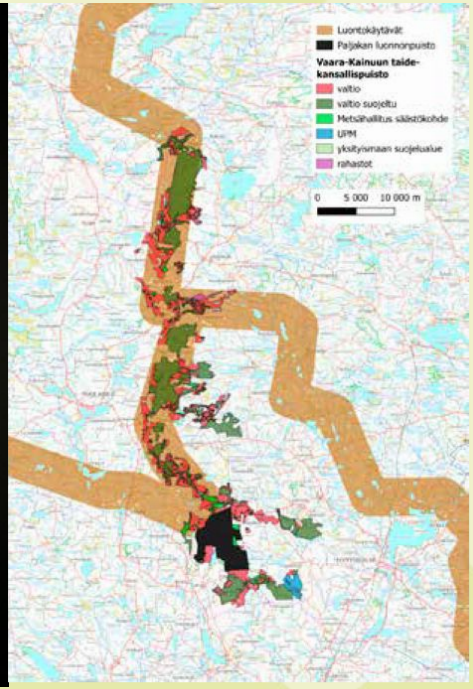
Perinnöllinen vaihtelu
Lajin sisäisen geeniperimän monipuolisuus

Lajikirjo
Lajiston moninaisuus

Elinympäristön runsaus
Erilaiset luontotyypit

Geodiversiteetti
Elottoman luonnon vaihtelevuus

Valokuva: Aneta_Klaskova, 2018

Karttakuva: Kansallispuistoverkoston Kehittämisraportti 2026

Lajit

Uhanalaiset lajit

Harvinaiset lajit

Harvalukuiset lajit

Silmälläpidettävät lajit

(...)

Indikaattorilajit

Avainlajit

Valokuvat: Juuso Johansson, 2026

Mikä on puu?

Kuuntelusuositus: Ylen Luonto-Suomi, Kansallispuistoilta
https://areena.yle.fi/1-71291167

Valokuvat: Juuso Johansson, 2026

Planetaariset rajat

1. **Ilmastonmuutos** / Riski alueella
2. **Monimuotoisuuden heikkeneminen** / Riski alueella
3. **Maankäytön muutokset** / Riski alueella
4. **Makean veden kulutus** / Riski alueella
5. **Biogeokemialliet kierrot** (esim. typen ja fosforin kierrot) / Riski alueella
6. **Uudet aineet ja elämänmuodot** / Riski alueella
7. **Valtamerten happamoituminen** / Riski alueella

---

8. **Stratosfäärin otsonikato** / Tilanne parantunut
9. **Ilmakehän aerosolikuormitus** / Tilanne parantunut

Planetary Health Check 2026 -raport. Potsdamin ilmastotutkimusinstituutti, 60 tutkijan ryhmä

2009 - 3/9
2015 - 5/9
2022 - 5/9
2023 - 6/9
2026 - 7/9

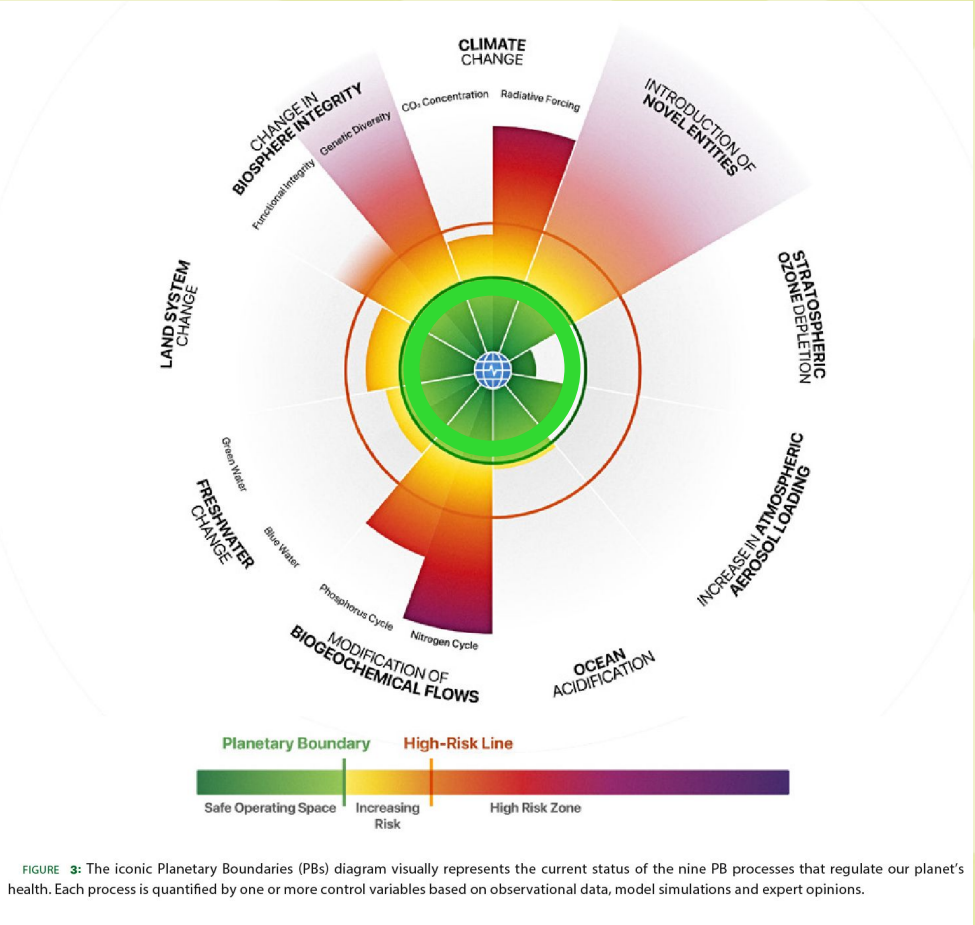
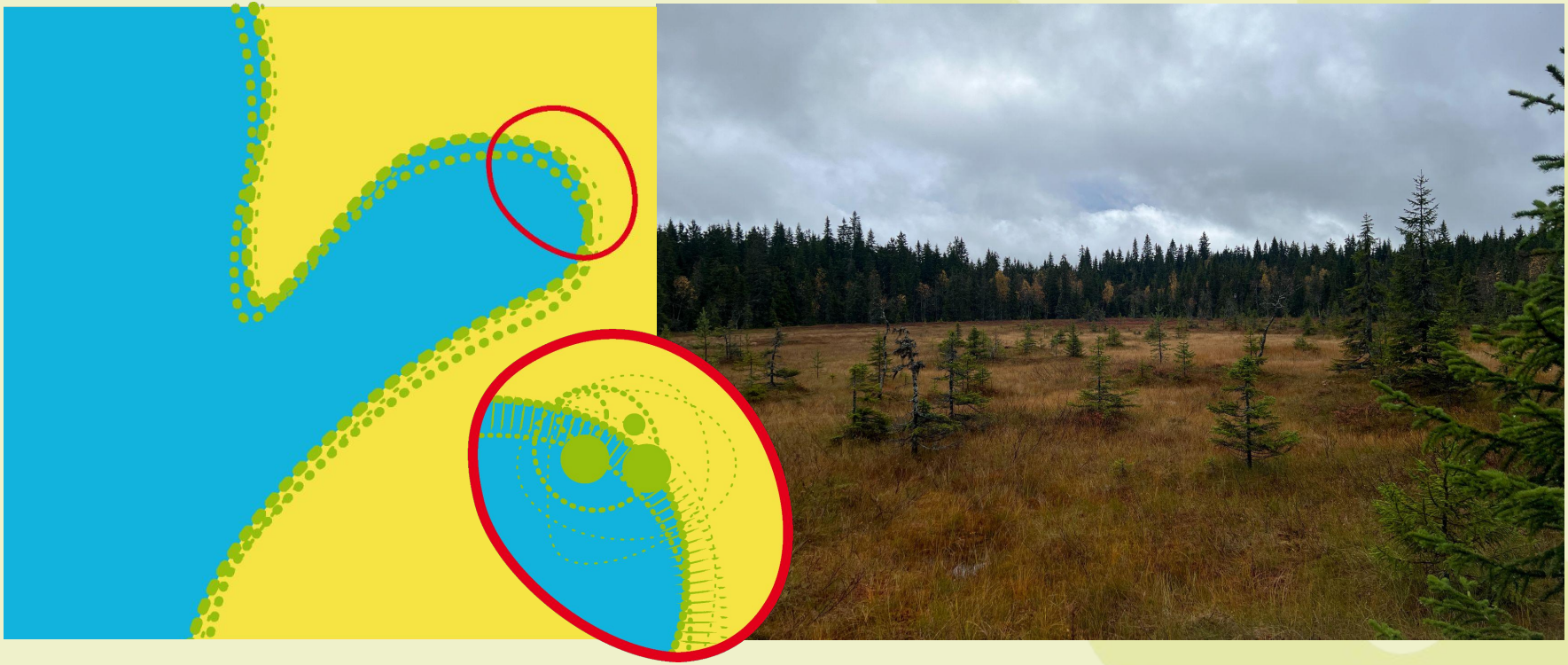

FIGURE 3: The iconic Planetary Boundaries (PBs) diagram visually represents the current status of the nine PB processes that regulate our planet's health. Each process is quantified by one or more control variables based on observational data, model simulations and expert opinions.

Lähde ja kuva:https://publications.pik-potsdam.de/rest/items/item_35009/component/file_35022/content

Vaihettumisvyöhyke

Valokuva: Juuso Johansson, 2026

Taide metsässä tai metsästä?

Taide kansallispuistossa

LUONTO TAITEEN TILANA

LUONTO JA SUOJELU

TAIDE ?

ALUE-KEHITYS

TAIDE ?

TAIDE ?

TAIDE ?

KOULUTUS
KASVATUS

TAIDE KONTEKSTEISSA JA VÄLEISSÄ